

УДК 631

ПОСІВ СОЇ ТА ВИМОГИ ДО ОПЕРАЦІЇ

Демченко І. О., Горовий М. В., Калнагуз О. М., Сіренко Ю. В.

Сумський національний аграрний університет

Посів сої це дуже важливий процес на будь-якому господарстві, де задіяні абсолютно всі, а найбільша відповідальність лежить на агроному, а після нього на трактористу, який безпосередньо сіє на полі.

На сьогоднішній день, соя – це найрентабельніша культура за останні 5 років, і як показує практика, все більше фермерів переходять на цю культуру, але і ризики з цією культурою дуже великі, бо на сьогоднішній день ціни на добрива та гербіциди не малі, і кожен неправильний крок буде коштувати дорого фермеру.

Тому посів сої – один з найважливіших процесів, який буде безпосередньо впливати на врожайність цієї культури. А чим більша врожайність, тим більший прибуток господарству, а чим більше прибуток господарству тим швидше розвивається господарство, більша можливість купити новішої та потужнішої техніки, а це вже за собою тягне людський ресурс, тому це нові робочі місця, премії робітникам. Тому в цьому має бути зацікавлений не лише фермер, а й держава (бо це великий вплив на економіку), та робітники на господарстві (бо це їхня заробітна плата, та премії), але на жаль мало хто це розуміє.

При посіву сої важливо звертати увагу на всі нюанси, бо кожен крок важливий, а саме:

- передпосівний обробіток ґрунту;
- строки сівби;
- попередники;
- глибина посіву;
- норми висіву.

Звичайно є ще купа нюансів, але вище вказані, це основні.

Передпосівний обробіток ґрунту.

Цей етап безпосередньо впливає на врожайність цієї культури, і для кожного поля передпосівний обробіток індивідуальний, все залежить від попередника, який вирощувався на полі, розположення, місцевість, вологість поля, але слід пам'ятати найголовніше – кожна культура любить пухкий та добре зволожений ґрунт, від цього залежить всхожість культури.

Тому наша головна ціль в передпосівному обробітку – зберегти вологу, та максимально підпушити, на це і робимо упор. Враховуючи те, що соя є ярою культурою, в господарства на щастя є час для підготовки ґрунту, та створення умов під посів.

Коренева частина сої на ранніх етапах розвивається інтенсивніше ніж наземна частина, і вона впливає на подальший ріст рослини, тому для неї важливо зробити комфортні умови.

Першим етапом, треба зробити осінню оранку (або літню, якщо попередником була озимна культура). Оранку слід робити на глибині 30 – 40 см, щоб забезпечити гарну аерацію, і залишити в переораному вигляді землю на зиму. За зиму вона набирається вологи. Оранка виконується плугом.

Другим етапом треба по весні треба якомога швидше закрити вологу, бо з кожним весняним днем волога з поля випаровується, а це дуже важливо для перших всходів і подальшого росту культури. Це називається боронуванням, і виконується зубчастими боронами, або дисковою бороною.

Головна мета боронування:

- Зберігання вологи
- Вирівнювання поля
- Подрібнення всходів бур'яну
- Підпушування ґрунту

Коли весною стає тепліше, ґрунт вже інтенсивніше прогрівається, зазвичай це квітень - початок травня, слід зробити культивуацію, але якщо строки сівби піджимають то можна, але не бажано цей етап пропустити на полях де достатньо вологи і грудки розбилися після боронування, або на полях, де в ґрунті є домішки піску.

Культивуація теж підпушує ґрунт, розбиває грудки після боронування, руйнує ґрунтову кірку, а найважливіше вирівнює ґрунт, та надає сприятливі умови для проростання сої. Культивуація виконується відповідно культиватором. Коли ґрунт повністю підготовлений, та готовий до сівби, вже маємо завершувати підготовку до сівби сівалку, та мати підготовлений та протравлений посівний матеріал. Строки сівби дуже сильно різняться в залежності від регіону, та погодних умов.

Тому за звичай, це початок травня, але слід визначати строки сівби по температурним умовам. Адже соя, дуже вибаглива культура і дуже боїться морозу. При посіву сої, температура повітря має бути не менш ніж 10 градусів вночі (це народне правило) на протязі неділі. Але все ж по правилу потрібно міряти температуру ґрунту, вона має становити від 10 градусів

Міжряддя під сою зазвичай 12 см, але ці параметри різняться, хтось залишає 3 см, хтось 60, глибина має бути 3-4 см, але це залежить від сухості поля. По народному, можна лопаткою вирити невеличку ямку, і по цьому визначити на якій глибині волога, і відповідно на ту глибину регулювати сівалку, це від 3 до 6 см.

Густота має бути 100 – 130 кг, або 600 – 700 насінин на га посівного матеріалу. Найкращі попередники для сої – це озимі та ярі зернові культури, які швидше за інші звільняють поля, що дає змогу виконати всі операції у системі основного обробітку ґрунту. Тому, як правило для отримання

найкращого ефекту для сої, варто сіяти її після пшениці, ячменю, гречки і тд. Не рекомендується сіяти після кукурудзи, соняшника та ріпаку.

Аналізуючи вище сказане, можна сказати, що соя – є однією з найкращих попередників, яка залишає після себе в ґрунті багато азоту. Саме це є важливим, наприклад для пшениці, адже вона потребує азоту на всіх етапах свого росту. Тому, при правильній підготовці ґрунту та посіву, можна отримати максимальну врожайність до 45 центнерів з гектару, якщо правильно і ретельно ставитись до посіву та інших етапів росту культури.

Список використаних джерел

1. Вирощування сої. Технологія посіву та догляду [Електронний ресурс] // AgroPortal.AgroCheck.Рослинництво. – 2024. – Режим доступу до ресурсу: <https://agroportal.ua/agrocheck/special-projects/viroshchuvannya-soji-tehnologiya-posivu-ta-doglyadu>.

2. Гусарова А. Ширина міжряддя і густота висіву для сої — критерії вибору [Електронний ресурс] / А. Гусарова // Головний сайт агронома. SuperAgronom.com. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: <https://superagronom.com/articles/605-shirina-mijryaddya-i-gustota-visivu-dlya-soyi--kriteriyi-viboru>.

3. Орлов О. Коли краще сіяти сою? [Електронний ресурс] / О. Орлов // «Агроном» - журнал про сучасне вирощування сільськогосподарських культур.. – 2024. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.agronom.com.ua/koly-krashhe-siyaty-soyu/>.

4. Мірненко В. Що потрібно зробити до сівби сої: поради від Володимира Мірненка [Електронний ресурс] / В. Мірненко // Головний сайт агронома. SuperAgronom.com. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: <https://superagronom.com/blog/900-scho-potribno-zrobiti-do-sivbi-soyi-poradi-vid-volodimira-mirnenka>.

ISBN 978-617-8102-06-7

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів
і природокористування України
Механіко-технологічний факультет
Кафедра сільськогосподарських машин
та системотехніки імені академіка П. М. Василенка

ЗБІРНИК
ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
XXV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
"Сучасні проблеми землеробської механіки"
(17–19 жовтня 2024 року)

*присвяченій 124-й річниці з дня народження академіка
Петра Мефодійовича Василенка, 95-й річниці з дня заснування
механіко-технологічного факультету НУБіП України*

Київ – 2024

ББК40.7

УДК 631.17+62-52-631.3

JEL CLASSIFICATION Q 01; D 24; P 42

З 38

Рекомендовано до друку збірник тез доповідей XXV Міжнародної наукової конференції "Сучасні проблеми землеробської механіки" вченою радою механіко-технологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від 15 жовтня 2024 року протокол № 3.

Збірник тез доповідей XXV Міжнародної наукової конференції "Сучасні проблеми землеробської механіки" (17–19 жовтня 2024 року). МОН України, Національний університет біоресурсів і природокористування України. Київ. 2024. 527 с.

ISBN 978-617-8102-06-7

В збірнику тез представлено анотований зміст доповідей науково-педагогічних працівників, наукових співробітників та аспірантів НУБіП України, провідних вітчизняних і закордонних вищих навчальних закладів та наукових установ, в яких розглядаються завершені етапи розробок з: розвитку сучасної землеробської механіки; механіко-технологічних процесів, робочих органів та машин для рослинництва; механіко-технологічних процесів, робочих органів та машин для тваринництва; смарт-технологій машиновикористання, інженерного менеджменту, технічного сервісу; транспортних технологій та логістики; історії аграрної освіти і науки; будівництва сільських територій; надійності машин для сільського, лісового і водного господарств та харчових технологій; удосконалення та нові розробки біотехнологічних процесів і технічних засобів.

Організаційний комітет:

Ткачук В.А. – д.е.н., проф., ректор Національного університету біоресурсів і природокористування України (НУБіП), голова.

Ніколаєнко С.М. – д.п.н., проф., академік НАПН, академік НААН, президент НУБіП, співголова.

Тонха О.Л. – д.с.-г.н., проф., проректорка з наукової роботи та інноваційної діяльності НУБіП, співголова.

Братішко В.В. – д.т.н., проф., декан НУБіП, співголова.

Войтюк Д.Г. – к.т.н., проф., член-кор. НААН, професор кафедри НУБіП, співголова.

Адамчук В.В. – д.т.н., проф., академік НААН, директор ІМА АПВ.

Аулін В.В. – д.т.н., проф., професор кафедри ЦНТУ.

Барановський В.М. – д.т.н., проф., ТНТУ імені Івана Пулюя.

Борак К.В. – д.т.н., проф., заступник директора ЖАТФК.

Бредихін В.В. – д.т.н., доц., декан ДБУ.

Вергунов В.А. – д.с.-г.н., д.і.н., проф., академік НААН, директор ННСГБ НААН.

Вечера О.М. – ст. викл. кафедри НУБіП, секретар оргкомітету конференції.

Гуменюк Ю.О. – к.т.н., доц., завідувач кафедри НУБіП.

Гуцол О.П. – к.т.н., доц., керівник приватного підприємства.

Зубко В.М. – д.т.н., проф., декан СНАУ.

Іванишин В.В. – д.е.н., проф., академік НААН, ректор ЗВО «ПДУ».

Іценко Т.Д. – к.п.н., проф., директор ДУ «НМЦВФПО».

Калетнік Г.М. – д.е.н., проф., академік НААН, президент ВНАУ.

Кірчук Р.В. – к.т.н., проф., декан ЛНТУ.

Кобець А.С. – д.н. з держ. упр., проф., ректор ДДАЕУ.

Ковалишин С.Й. – к.т.н., проф., декан ЛНУП.

Гуцол О.П. – к.т.н., власник і бенефіціар аграрних компаній.

Козаченко Л.П. – президент Української аграрної конфедерації.

Кравчук В.І. – д.т.н., проф., академік НААН, директор УМІ АПІ.

Кропівний В.М. – к.т.н., проф., ректор ЦНТУ.

Кульгавий В.Ф. – генеральний директор ВГО «Українська асоціація аграрних інженерів».

Кюрчев В.М. – д.т.н., проф., член-кор. НААН, радник ректора ТДАТУ імені Дмитра Моторного.

Кюрчев С.В. – д.т.н., проф., ректор ТДАТУ імені Дмитра Моторного.

Лавріненко О.Т. – к.т.н., доц. кафедри НУБіП.

Лукач В.С. – к.п.н., проф., директор ВП НУБіП «НАТІ».

Маруцак П.О. – д.т.н., проф., проректор ТНТУ імені Івана Пулюя.

Мельник В.І. – д.т.н., проф., професор кафедри ДБУ.

Мироненко В.Г. – д.т.н., проф., ІМА АПВ.

Мороз О.О. – Голова Верховної Ради України двох скликань.

Надикто В.Т. – д.т.н., проф., член-кор. НААН, професор кафедри ТДАТУ імені Дмитра Моторного.

Панцир Ю.І. – к.т.н., доц., декан ЗВО «ПДУ».

Пастухов В.І. – д.т.н., проф., професор кафедри ЦНТУ.

Пилипака С.Ф. – д.т.н., проф., завідувач кафедри НУБіП України.

Пугач А.М. – д.н. з держ. упр., проф., декан ДДАЕУ.

Пушка О.С. – к.т.н., доц., проректор УНУС.

Ребенко В.І. – к.т.н., доц., доцент кафедри НУБіП.